

Neljäntenä sunnuntaina loppiaisesta.

Evank. Matth. 8. 23-27.

Tässä Evankeliumissa meille toimitetaan monia asioita, joita meidän tulee ahkerasti oppia ja tarkoin ottaa onkeen; ja niistä tahdomma nyt tällä vuorolla, senverran kuin aika sallii, ottaa monioita tutkiaksemme.

2. Ensin Evankelista juttelee, että Herra Jesus makais hahdessa ja nukkui, niinkuin muukin ihminen, jolla on luonnollinen unensa, kuin on matkustanut, kulkenut taikka muutoin väsyksiinsä työtä tehnyt, jotta tarvitsee maata ja levätä. Tällä nyt Evankelista tahtoo näyttää, että Kristus totisesti on luonnollinen ihminen, jolla oli kaikki ne luonnolliset omaisuudet, mitkä oikealla ihmisellä luonnollisesti ovat, esimerkiksi: että hän valvoi, nukkui, kävi ja seiso, söi ja joi j. m. ja teki niitä kaikkia, niinkuin totinen ihminen. Olletikin ilmoitetaan tällä, että se rakas Herra tällä erää kaiketikkin oli sangen väsyksissä siitä raskaasta työstä, että saarnasi ja paransi sairaita, jota työtä hän toisiansa teki pitkän päivää ja usein yötä lisäksi; kuin myös siitä, että hän nyt oli valvonut ja rukoillut, jota hän usein teki yökauden, jotta sitte tarvitsi ja hyvin halusi saadaksensa nukkua ja levätä. Sitävarten läksi hän nytkin kansasta, ja astui haahteen opetuslapsinensa, saadaksensa siinä vähinsä lepäillä ja nukkua levossa; pani siis maata perälle hahtea, niinkuin Markus sanoo. Tämä on ensimmäinen asia, jota meidän tulee tästä Evankeliumista oppia, vahvistaaksemme sillä uskoamme Herrastamme Jesuksesta, että hän on luonnollinen ja totinen ihminen.

3. Toiseksi: kuin hän nyt nukahtui ja makais makiassa ja parhaassa unessansa; ja Opetuslapsilla oli kulusta huoli, nousi äkistä niin kova ilma, että aallot alkoivat käydä ja täyttää hahden, jotta heille ei näkynyt muuta kuin hukkuminen olevan tarjona j.n.e. Kuin he sitte vihdoon haikealla huudolla herättivät hänen, niin hän nousi ylös ja nuhteli tuulta, se on kaikkia perkeleitä, jotka olivat tämän myrskyn ja tuulispään nostaneet, lakkaamaan, ja aaltoja pauhaamasta ja lainehtimasta; ja silloin täytyi kaikki paha kohta asettua ja tyvetä, niin että kansakin tuosta hämmästyen sanoi: Millinen tämä on? sillä tuulet ja meri ovat myös hänelle kuuliaiset.

4. Vaan tämä ei ollut heikon eli paljaan luonnollisen ihmisen teko, niinkuin nukkuminen ja lepääminen hahdessa; sillä ei ihmiset voi nuhdella tuulta ja merta, eikä ne ole heille kuuliaiset. Mutta kohta kuin hän, se valtias Herra, nuhtelee tuulta ja meren aaltoja sormellansa

vain, katso silloin kaikki muuttuu aivan rasvatyveneksi. Senpätähden osottaakin tämä teko sen Kristillisen uskonkappaleen, että Kristus on totinen Jumala, jolla on Jumalan voima ja valta, joka on kaikkein luontokappalten, tuulen, meren ja itse perkeleen yli Herra.

5. Tätä meidän tulee ensin ja esinnä oppia ja muistaa tästä Evankeliumista, nimittäin, että Kristus tässä osoitetaan sekä totiseksi Jumalaksi että totiseksi ihmiseksi. Ja vaikka sen taidamme nähdä kai-kin paikoin toisissa Evankeliumeissa, on kuitenkin tarpeellinen meidän sitä jokapäivä kertoa ja opetella, että se kappale tulis vakaaksi Kristi-kunnassa, ja me alkaisimme todella ja vakaasti uskomaan, että meillä tässä Vapahtajassa Kristuksessa on senkaltainen Herra, jolta meillä on sekä tämä ruumiillinen elämä, että siinä sivussa lunastus, apu ja pe-lastus kaikesta hädästä, niin ajallisesti kuin ijankaikkisesti, vieläpä kaikkea kiusausta vastaan.

6. Sillä siitä me olemmakin Kristityt nimeltä, että uskomma tähän Herraan, joka samassa on totinen Jumala ja ihminen, eikä sentähden, että me vain uskomma Jumalan luoneen meidät niinkuin muutkin luontokappaleet; sillä taivas on kans Jumalan luoma, ja siinä yhtä hyvä kuin mekin, niin myös Turkkilaiset, Pakanat ja Juudalaiset, vielä itse perkelekin enkeliluontonsa suhteen. Emmä me ole paremmat emmäkä etuisimmat muita sentähden, että olemma Jumalan luomat. Mutta senvuoksi meitä mainitaan ja olemme kristityitä, että uskomme Juma-lan Poikaankin, joka on totinen, ijankaikkinen Jumala Isän kanssa, ja kuitenkin samassa luonnollinen ihminen Maria Neitseestä syntynyt, että hän olis Herramme ja Lunastajamme, ja niin ilmoitettu ja annettu meille, että me uskoisimme hänehen ja avuksihuutaisimme häntä ynnä Isän kanssa.

7. Vaan tässä kappaleessa eraupi Kristittyin usko kaikkein muit-ten ihmisten uskosta ja Jumalan palveluksesta; ja se tekee kaikki muut vääriksi ja kelvottomiksi; mutta itse pysyy yksin totisna ja pysyväisnä. Sillä vaikka Turkkilaiset ja Juudalaiset kans kehuvat olevansa Jumalan kansaa, ja sanovat uskovansa ja palvelevansa ainoata, ijankaikkista, elävätä Jumalata, joka on taivaan ja maan luonut, j. m. t. ja pahentuvat korkeimmasti meihin Kristittyihin, ja pitävät sen suurimpana hulluutena, jopa hirmuisimpana ilkeytenä, että tunnustamma usiampia kuin yh-den Persoonan ijankaikkisessa Jumalan olemisessa, ja niin julkisesti valhettelevat meidän päähämme; menevät he kuitenkin väärään, eksyvät oikeasta Jumalasta eivätkä saata palvella häntä.

8. Sillä eivät kutkaan muut oikein tunne eikä palvele Jumalata, kuin ne, joilla on hänen sanansa, jossa hän itse on ilmoittanut itsensä, niinkuin Kristus sanoi Samarian vaimolle. Et te tiedä mitä te rukoillette, mutta me tiedämme mitä me rukoilemme. Sillä ilman hänen sanattansa ei taita sanoa eikä tietää mitään vakaasti, ei hänen jumaluuden

olemisestansa eikä hänen tahdostansa. Viisaimmatkin pakanat ovat aina itse tunnustaneet, että Jumala ja hänen hallituksensa on niin korkeata, sumeata ja syvästi salattua, ettei yksikään voi osata eikä ymmärtää sitä, vaan jonka enemmän ihmis-järki onkii ja miettii sitä, sen etemmälle se siitä joutuu; niinkuin Johanneskin siitä sanoo ensimmäisen Luvun 18. v. Ei ole kenkään koskaan Jumalata nähnyt: ainokainen Poika, joka on Isän helmassa, hän ilmoitti meille.

9. Tässä sanoo siis Raamattu Jumalan näin ilmoittaneen itsensä ja tahtovan että tuntisimme hänen senkaltaiseksi Jumalaksi, jolla on Poika, joka on hänen ainokaisensa, ja on, niinkuin Johannes sanoo, hänen helmassansa, se on hänen jumaluuden olemisessansa ja majesteetissänsä, ja täytyy siis olla ynnä hänen kanssansa yhtä ijankaikkinen ja kaikkivaltias Jumala ijankaikkisuudesta. Sitte että sama Jumalan Poika on ottanut ihmisluonnon, että olis välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ja lunastais meitä sen Jumalalta 1 Moos. 3: 15 ihmiskunnalle annetun lupauksen jälkeen, nimittäin että vaimon siemenen piti rikki polkeman kärkeen (perkeleen) päin. Ei ole siis kyllä, eikä saateta sanoa sinun palvelleen oikeata Jumalata, jos vain teet, mitä Juudalaiset, Turkkilaiset ja muut yleensä tekevät, jotka ilman Jumalan sanatta ja uskotta Kristuksehen kehuvat palvelevansa ainoata Jumalata, taivaan ja maan Luojaa j. m. t., sillä et sillä vielä ole tuntenut, et Jumalan olentoa, et tahtoa. Että on Jumala ja kaiken Luoja, sen tiedät hänen töistänsä, se on, niistä töistä, jotka hän on tehnyt sinua varten ja kaikkia luotuja varten; ne kyllä näet, mutta häntä itsiä, kuka hän on, millinen jumaluuden olemisensä on, ja mikä mieli hänellä on, sitä et saata nähdä etkä huomaita ulkonaisista asioista.

10. Mutta jos mieli sinun tietää ja oikein tuta häntä, pitää sinun kaiketi kuulla hänen sanansa, jossa itse on ilmoittanut itsensä ja sanonut olevansa ijankaikkisen Herramme Jesuksen Kristuksen Isän, ja antaneensa hänen meille Välimieheksi ja hänen täytyneen olla kaltaisemme ja totisen ihmisen, kuitenkin Pyhästä Hengestä ilman synnittä siinnee, neitseestä syntyneen. Taitaaksensa totisesti olla Välimiehenä Jumalan ja ihmisten välillä ja siis Vapahtajamme pelastamassa meitä Jumalan vihasta ja ansaitsemassa meille ijankaikkisen armon, piti hänen oleman ei ainoasti totisen Jumalan, vaan myös tuleman ja oleman totisena ihmisenä. Vaan jos hänellä on Jumalan luonto, on hän kaiketi kans yhtä ijankaikkinen ja kaikkivaltias Isän kanssa. Ja että siis tunsimme hänen jumaluuden olemisensä ja tämän hänen tahdonsa, ja tämä Välimiehemme, Jumalan Poika, joka on Isän helmassa, itse sen meille ilmoittanut.

11. Sentähden vaikka Turkkilaiset, Juudalaiset ja kaikki Pakanat tietävät sen verran puhua Jumalasta, minkä järki voi tietää hänen töistänsä, esimerkiksi: että hän on kaikkein kappalten Luoja, että hän-

tä kuultakoon j. m. t. ja ehkä he alati huutavat meitä Kristityitä vastaan, ja häväisevät meitä, että me palvelema monia Jumalia; niin tiedämmä me kuitenkin, ettei heillä ole oikea Jumala, sillä eivät he tahdo kuulla hänen sanaansa, jonka hän itse ilmoitti itsestänsä aina maailman alusta Pyhillä Isillä ja Propheetoilla ja viimeiseksi itse Kristuksella ja hänen Apostoleillansa, eivätkä niin tunne häntä, vaan häväisevät ja kiukuitsevat sitä vastaan. He kuvailevat itsellensä sellaisen Jumalan, jolla ei ole Poikaa eikä Pyhää Henkeä jumaluudessa; ja siis he pitävät tyhjän unen Jumalana, jota kumartavat, vieläpä kopeasti kuljettavat valheensa ja häväistyksensä Jumalan tietona; sillä he luulevat ilman Jumalan ilmoituksetta, sen on, ilman Pyhättä Hengettä taitavansa tuta Jumalan ja lähestyä häntä ilman sellaisetta Välimiehetä, jonka pitäis oleman Jumalan oman Pojan, niin että he seuraavaisesti itsessänsä ovat ilman Jumalatta. Sillä ei totisesti ole muuta Jumalata, kuin se joka on Herramme Jesuksen Kristuksen Isä, jotka molemmat Pyhän Hengen kautta ilmoittavat itsensä seurakunnalle, ja vaikuttavat ja hallitsevat uskovaisten sydämissä, niinkuin Pyhä Johannes 2 lähetykskirj. 9 v. sanoo: Jokainen kuin harhaelee, ja ei pysy Kristuksen opissa, ei hänellä ole Jumalata. Ja Kristus sanoo Joh. 5: 23. Joka ei Poikaa kunnioitse, ei se kunnioitse Isää; ja Joh. 14: 6. Ei kenkään tule Isän tykö, vaan minun kauttani.

12. On siis Turkkilaisten, Juudalaisten ja kaikkien muitten Kristittömäin kerskaus Jumalasta ihan sokeain ja hulluin ihmisten joutavia ajatuksia, joilla saatana niin pettää ja kietoo heidät, että he luulevat heillänsä olevan oikean Jumalan, vaikka he eivät tiedä hänestä, eikä heillä ole vakaata Raamatun todistusta, vaan hyljäävät ja häväisevät sitä, jossa hän on suurilla todistuksilla ja osoituksilla itsensä ilmoittanut.

13. Koska he nyt siis kieltävät, eivätkä tahdo ottaa Kristusta vastaan, joka on totinen Jumala ja ihminen, niin ei heillä olekaan Jumalassa ja Jumalasta, jonka he kerskaavat taivaan ja maan Luojaksi, muuta kuin paljas tyhjä nimi eli varjo. Ja selittääkseni asia käteen tuntuvalla vertauksella, on se juuri niin, ikäänkuin minä tahtoisin kehua siitä, että ole ison Maanherran alammainen, josta kuitenkin en tietäis enkä saattaisi sanoa, mikä eli kuka hän olis, ja siinä sivussa epäilisin josko hän on ihminen, ja josko hänellä on ruumis ja sielu. Armahani, mikään Herra hän toki olis, josta en saattais sanoa, onko hänellä olennessansa kättä, jalkaa, päätä taikka ruumista? Ikäänkuin tahtoisin sanoa Saksan Ruhtinaasta taikka Mansfeldin Greivistä: Tämä on Mansfeldin Ruhtinas eli Greivi, mutta ei hänellä ole kuitenkaan ruumista ei päätä, ei käsiä, ei jalkoja. Juuri yhdenmoinen Jumala on Turkkilaisten kuvailema, jolla jumaluuden olemisessansa ei ole Poikaa; jolla ne ottavat häneltä kädet ja jalat, se on, hänen täydellisen jumaluutensa, jossa hän on

ilmoittanut itsensä ja tahtoo olla tuttuna. Eivätkä siis totista Jumalata tapaillessa muuta tapaile kuin tyhjää ja turhaa omain ajatustensa kuvaa; sillä eivät he tahdo sellaista Jumalata, joka on Isä ja lahjoitti meille Poikansa ja runsaasti vuodatti Pyhän Hengen meidän ylitsemme, vaan hirmuisimmilla häväistyksillä kiukuitsevat häntä vastaan.

14. Samoin ikään pahentuvat Juudalaisetkin meihin kovin, ja huu-tavat meidän tekevän meillemme kolme Jumalata, ja että me paitsi ainoata Jumalata palvelemme Maria Neitseen Poikaa Jumalan Poikana, ja Pyhää Henkeä; ehkä he tietävät ja heidän täytyy tunnustaa, että meillä siihen on täysi todistus heidän omissa Raamatuissansa, Mooseksesta nimittäin ja Propheetoista, ja panemalla ne perustukseksi uskollemme, että Kristus, Jumalan Poika, ja Jumalan Henki nimitetään eri Persooniksi Jumalan olemisessa; jonkavuoksi kans Juudalaiset val-he- ja pilkka-soimauksillansa eivät niin paljo herjaa meitä, kuin isosti enemmän itse Jumalata ja Pyhää Raamattua.

15. Me taidamme osoittaa, ettei meidän uskomme ole uusi, eikä sen alku tuntematon, vaan se on kaikkien vanhin, ja on alkanut ja kestänyt mailman alusta. Sillä esi-vanhempamme Aadami ja Eeva saivat surkean lanke[e]muksensa jälkeen tämän uskon Jumalan Poikaan meidän Vapahtajaamme; sillä näin kuului lupaus, joka silloin heille annettiin 1 Moos. 3: 15. Vaimon siemenen pitää rikki polkeman kärmeen päin. Tästä ensimmäisestä Evankeliumista on uskomme lähtenyt ja vuotanut.

16. Sillä silloin se itse Jumalalta julistettiin ja ilmoitettiin, että vaimon piti kohdussansa kantaman Pojan, joka piti kutsuttaman hänen eli Vaimon siemeneksi, niin että sekä vaimon piti oleman luonnol-lisen ihmisen, ja tämän lapsen hänen oikean luonnollisen Poikansa; kuitenkin piti tämän lapsen oleman ainoastaan Vaimon Siemenen, se on, ei siitetyn miehestä eli miehen avulla. Tällä siemenellä piti oleman sen voiman ja vallan, että se voi ja piti rikki polkeman kärmeen päin, (se on, kukistaman perkeleen vallan, joka mokoma Aadamissa ja Eevassa pani koko ihmiskunnan kuoleman ja ijankaikkisen kadotus-valtansa alle,) ja siis pelastaman ihmiskunnan synnistä, Jumalan vihasta ja ijankaikkisesta kuolemasta. Tämä Persooni oli kaiketi oleva erin-omainen, eikä vain enemmän kuin paljas ihminen miehestä ja vai-mosta, vaan etuisampi Enkeliäkin; että perkele, jonka päin hänen piti rikki polkeman, on itse korkeimmasta Enkelin luonnosta.

17. Tällä tahtoi Jumala selkiästi sanoa: Minä annan hänen olla luonnollisen ihmisen vaimosta syntyneen, ei kuitenkaan luonnollisesti ja yhteisellä ihmistavalla miehestä siinneen. Hänellä pitää oleman ei ainoasti ihmisluonnon, niinkuin sinulla Aadami ja sinulla Eeva; sillä silloin hänellä ei saattais olla voimaa tallaamaan kärmettä, (jota voi-maa heillä ei ollut ennen lankeemustakaan, vaikka he luotiin ilman

synnittä,) vaan hänen pitää oleman sekä luonnollisen ihmisen että totisen Jumalan, Herrana perkeleen ja kaiken hänen valtansa yli, joka itse tekee tämän työn, joka on yksin Jumalan Majesteetin tehtävä, ja on ainoastaan Jumalan voimissa, nimittäin kukistaa perkele, kuolema, synti ja helvetti. Siis hänen täytyy olla toisen persoonan ja eroitettun hänestä, joka tätä puhuu, ja lupaa tämän Persoonan, jonka piti oleman Vaimon Siemenen ja tallaan kärkeen; ja kuitenkin piti hänen oleman samasta Jumalan olennosta; ja kuin ei ole useampi kuin yksi Jumala, niin täytyy tämän olla ijankaikkisen Jumalan Pojan.

18. Näin on tämä kappale Kristuksesta kaikilta Pyhiltä Isiltä ja Propheetailta saarnattu ja uskottu aina mailman alusta asti, nimittäin että Kristuksen, tämän luvattun Vaimon Siemenen, piti oleman sekä totisen ihmisen, ja kuitenkin samassa totisen Jumalan ja kaikkein luontokappalten sekä synnin, kuoleman että perkeleen ylitse Herran, jonka piti toimittaman ihmiskunnan sovinto- ja lunastus-työn, ja pelastaman meidät Jumalan ijankaikkisesta vihasta ja kadotuksesta, joka Jumalan oikean tuomion jälkeen piti kohtaaman meitä, ja särkemän perkeleen työt, niinkuin P[yhä] Johannes sanoo 1 Läh. kirj. 3: 8, että sitävarten Jumalan Poika ilmestyi, että hän perkeleen työt särkis, se on, päästäis meidän ijankaikkiset siteemme Jumalan vihan ja helvetin vallan alta.

19. Ja tätä on Herramme Kristus itse ei ainoasti saarnannut, ja käskenyt Apostoleinsa ja koko Seurakunnan saarnata samaa viimeis päivään saakka; vaan hän osoitti sen kans itse teossa ja niin todisti julkisesti siitä, niinkuin hän tässä Evankeliumissa osoitti sen, kuin hän sanalla nuhteli sekä tuulta että merta, ja paljoa enemmän itse perkelettä. Tätä on hän myös tehnyt koska vain ja kohta kuin tätä uskon kappalta on kielty. Sillä koska Aadami ja Eeva alusta julistivat ja saarnasivat tätä uskoa luvattuun Siemenehen lapsillensa ja lastensa lapsille, ja siis kaikille ihmisille seitsemänteen patriarkkaan Henokiin asti, silloin paneusi perkele, Kainin ja sen jälkeen tulevaisten kautta, kovasti Kristillisen Seurakunnan kimppuun, pauhais ja löi tuulispäillänsä ja aalloillansa niin julmasti tätä haaksea, ettei sitä kohta enämpi näkynyt ja oli uppoamaisillansa; silloin Jumala lähetti toisen saarnamiehen, Henokin nimittäin, jonka kautta ynnä Aadamin kautta hän muissa hurskaissa lapsissansa ja jälkeen tulevaisissansa voimissa piti tämän opin, ja teki perkeleelle vastusta.

20. Hänen jälkeensä Jumala lähetti Noahn vedenpaisumukseen asti, jolloin Seurakunta taas joutui kovimpaan hätään, ja koko mailma hukkuu paitsi kahdeksaa ihmistä; mutta sittenkin se tämän Jumalan Pojan kautta näissä harvoissa ihmisissä voimissa pidettiin ja taas korjattiin. Tämän Noahn ja hänen lastensa jälkeen herätettiin sitte Aabrahami voimassa pitämään Jumalan Seurakuntaa, ja seuraavaisina

aikoina kaikki P[yhät] propheetat ja Kuninkaat e. m. Daavidi, Hiskia, aina itse Herraan Kristukseen ja hänen Apostoleihinsa asti, jotka kaikki ovat saarnanneet tätä uskoa perkeleen julmuutta ja pauhinata vastaan. Ja tämä on Kristitylle sekä hyödyllistä että huvittavaista nähdä ja tutkia, kuinka tämä saarna ja usko kuin myös saman Jumalan Pojan voima ja valta aina on voimassa pysynyt Seurakunnassa; jotta aina niin käy ja tapahtuu hänen Seurakunnassansa ajasta aikaan (joka osoitetaan tässäkin Evankeliumissa), että perkele kyllä myrsky-tuulillansa ja aalloillansa, se on villi-henkein ja perkeleen opetusten ja kaikemmoisen julmuuden kautta mailmassa nousee Kristusta vastaan; mutta että Kristus kans aina auttaa ja pelastaa Seurakuntansa sellaisessa hädässä, niinkuin hän tässä autti ja pelasti Apostolit hahdessa.

21. Sillä tämän pahan hengen aallot, jolla tuulessa valta on, niinkuin P. Paavali sanoo Eph. 2: 2. 6: 12, ovat niinkuin sanottiin kohta mailman alusta asti lyöneet tähän hahteen, joka on Kristuksen Seurakunta, hukuttaaksensa ja upottaaksensa sitä, ynnä Kristuksen kanssa, ja jotka hänen omansa ovat; mutta se on kuitenkin aina tällaista myrskyä vastaan ja tällaisessa hämmästyksessä ja heikkoudessa, jossa apostolit tässä olivat, kohdallansa pidetty uskolla ja tämän Vapahtajan Kristuksen Jumalan Pojan avuksi huutamalla, jolla ainian on täydytty varjella itsiänsä näitä myrskytuulia ja veden aaltoja vastaan; ja kaikissa näissä on vihdoinkin Jumalan voima näkynyt päälle viisituhatta vuotta, niin että kaikkein tällaisten tuulten ja pauhaavaisten aaltoin on täytynyt asettua ja lakastua kerran toisen perästä.

22. Sillä jotka ikään ovat käyneet tähän hahteen käsiksi, ja myrskynneet ja pauhanneet sitä vastaan, ne ovat nyt Jumalan kiitos! meidän aikoihimme asti kadonneet, esimerkiksi ne suuret ja voimalliset Keisari- ja Kuningas-valtakunnat Babylon, Assyria ja Roomi ynnä Greikiläisten kanssa heidän parhaassa voimassansa, ja niin on kuitenkin tämä haaksi varjeltu ja pysyykin aina edespäin sellaisena. Ja mitä siihen tulee että Paavi ja Turkkilainen myrskyillänsä, jotka vielä jäljellä ovat, purskuvat ja vahtuavat kohisevia aaltojansa, ja molempain on mielessä tätä haaksea hukuttaa, niin tulee meidän pitää tätä vanhan kärmeen, se on perkeleen viime kiukkuna ja väkivaltaisena yrityksenä, joka nyt Kristuksessa ja hänen Seurakunnassansa pian on loukannut itsensä rauskoiksi ja kadottanut kaiken voimansa; sentähden hän nyt viime vihassansa ja julmuudessansa mielellään tekis paljo pahaa, kuin tietää täytyvänsä ennen pitkää lakata, ja antaa myrkkynsä ja pistonsa ja purunsa Kristuksen ja hänen Kristikuntansa jalkain alle tallattavaksi.

23. Sentähden oppikaamme tuntemaan tätä Vapahtajata ja uskomaan hänehen, joka on Herra, joka voipi asettaa ja seisauttaa perkeleen myrsky-ilmat ja pauhaavaiset aallot, milloin vain tahtoo; ja

lohduttakaamme itsiämme sen köyhän Seurakunnan pahain ja kiukuisten vihollisten koko valtaa vastaan sillä aivan, ettei he kaikella myrskyämällensä tätä haaksea vastaan mitään aikoihin saa; sill'että Herra Kristus, joka nyt paree kuin viisituhatta vuotta on asettanut ja vaikeuttanut semmoiset tuulet ja aallot, tietää ja voipi vieläkin ne nuhdella ja asettaa. Heidän hankkeensa ei ole koko viidessä tuhannessa vuodessa onnestanut, vaan lopuksi mennyt myttyyn, eikä pidä vielä tästälähikään, tänä viimeis aikana, joka vielä jälellä on, paremmin luonistaman. Tämä mies, joka täällä hahdessa makaa ja nukkuu, on aikansa rukouksistamme heräävä, ja näyttävä, että hän on se, joka voi nuhdella tuulta ja merta; ja silloin täytyy sekä Paavin ja Turkkilaisen että perkeleen ja kaikkein, jotka ovat juuri kauheasti myrskynneet tätä haaksea vastaan hukkuman. Amen.

24. On siis tämä vakaa perustuksemme ja lohdutuksemme kaikkea perkeleen ja helvetin porttein puuskumista ja kiljumista vastaan, että tiedämme, että uskomme tähän Herraan, jonka tunnustamme totiseksi Jumalaksi ja ihmiseksi, on oikea, ensimmäinen ja vanhin, ja on aina Jumalan Pojalta voimassa pidetty mailmassa, pysyykin viimeisenä, ja kestää mailman loppuun saakka. Erinomattain nähdään ilmeisesti Jumalan voima ja teko siinä, että se, vastoin perkeleen ja mailman moninaista ja alinomaista kiusausta, on kuitenkin ollut pysyväinen ja pysyy vieläkin. Sillä vaikka sen on aina alusta asti täytynyt kestää monia suuria ja kovia myrskyjä ja jyskäyksiä, ei ole se kuitenkaan kukistettu eikä heikonnettu, vaan seisoo lujana, ja on vielä alinomaa liikkeellä; ja jonka enemmän sitä vainotaan, sen lujemmaksi se käypi. Ja nähdään, että me, Jumalan kiitos, nyt mailman lopulla uskomma juuri niin, ja saarnaamma aivan samaa, mitä Aadami, Aabeli, Henokki ja Propheetat uskoivat ja saarnasivat. Sanalla sanoen: Kristus purjehtii Evankeliuminensa mailman merta ja aaltoja, ja kestää saatanan tuulispäät loppuun saakka.

25. Sitävastoin nähdään kans, että kaikkien muitten, nimittäin Pakanain, Turkkilaisten, nykyisten Juudalaisten ja Kristittömäin usko ja Jumalan palvelus ainian on ollut, eikä vielääkään ole muuta kuin ihan epätietoisia, eksyväisiä ja heiltä itseltänsä nykyisin keksytyitä asioita, jotka eivät ole minkään arvoisia, joihinka ei heillä saata olla eivätkä osaa näyttää vakaata perustusta; kuin eivät tiedä eivätkä kuule Jumalan sanaa, jonka hän alusta antoi, ja jota aina on yksmielisesti pidetty ja saarnattu hänen Seurakunnassansa. Sillä jos kuinka heiltä kyselis, mistä he tietävät, että uskonsa on oikea, niin eivät he osaa näyttää yhtään Jumalan sanaa eli todistusta siihen, vaan täytyy heidän tunnustaa, että se on heillä tarinana isiltänsä, ja että he näkevät muittenkin kansain uskovan samaa.

26. Ovat siis sangen suuressa eksytyksessä ja sokeudessa kah-

dessa kohden. Ensin siinä, etteivät taida sanoa mikä toki Jumala lienee olemisessansa, niinkuin kaikkein viisaimmat ja oppineimmat pakanoista, jotka suurella ahkeruudella ovat sitä tiedonneet, eivät ole voineet keksiä sitä, paitsi sitä että kuitenkin parhaimmat heistä ovat sen verran sanoneet, minkä järki voipi osata ja nähdä Jumalan teoista, nimittäin: että Jumala on ijankaikkinen olento, kaikkein kappalten Luoja, viisas, vanhurskas j. m. t. vaikkei sittekään taida tarpeeksi vakaasti siinä rippua, kuin se taidollansa alkaa haastamaan Jumalan hallituksesta mailmassa. Jonkavuoksi kans moniaat kuuluisat miehet ovat niin häpeemättömät, että ovat joko julkisesti kieltäneet, taikka myös tunnustaneet epäilleensä, josko Jumalata liekkään. Moniaat, kuin on heiltä kysely, ja ovat aikoneet sanoa, mikä toki Jumala on, silloin ovat he tunnustaneet että minkä enemmän sitä etseivät ja tutkeivat, sen vähemmän taisivat siitä selkoa tehdä.

27. Toiseksi taitavat he vielä vähemmän tietää ja sanoa, mikä mieli Jumalalla on meitä ihmisiä kohtaan, huoliiko hän todella meistä, pitääkö murheen meistä, taikka tahtooko kuulla rukoustamme ja auttaa meitä, kuin me huudamme häntä avuksemme; vaan he pysyvät aina suuressa ja surkeassa epäileväisyydessä, taikka ajattelevat ylönmielisyydessänsä, joka oikein kauhistuttaa, ettei Jumala pidä lukua meistä ihmisparoista. Ja ylönkatsovat siis sekä hänen vihansa että armonsa; niinkuin taas ne kaikkein viisaimmat Tiedoitsijat ja Runoniekat häpeemättä ja aukinaisesti ovat sanoneet ja julkisesti kirjoittaneet, ettei kukaan tiedä mikä Jumalan on mielessä. Tuohan on vakaata merkkiä, ettei heidän uskonsa eli ajatuksensa Jumalasta ole oikea; sillä heidän täytyy itsensä tunnustaa, että jos heillä vakaasti olis oikea Jumala, ja hän pitäis huolen heistä, ja mielistyis heihin, tottapa hän kans antais heille vakaamman ja luotettavamman todistuksen sekä jumaluutensa olennosta että tahdostansa, eikä antais heidän kaiken aikaa noin heilua ja häälyä epäilyksissä. 28. Nähdään kans, kuinka erijajon ja moni-lahkoista Pakanoitten ja Kristittömäin epäjumalan palvelus aina on ollut ja vieläkin on, kuin eivät pysy yhdessä, vaan joutuvat toisesta toiseen, ja ovat keksineet taikka toisiltansa ottaneet uutta uuden päälle, ja kehuvat ja sanovat Jumalan palvelukseksi, mitä ikänänsä ovat kuulleet ja nähneet; niinkuin historia Apost. Tek. 17: 16, sanoo niistä Athenissa, jotka viisautensa vuoksi olivat enin kehutuita Greikiläisistä, että Pyh. Paavali siellä löysi kaikellaisia vieraita, uusia ja outoja Jumalia ja Jumalan palveluksia, ja nuhteli heitä kans niistä j. m. t. Niin oli Roomalaistenkin; ne kokosivat kaikellaista epäjumalanpalvelusta ympäri mailman, ja nuuskivat joka nurkan ja loukon, ja ottivat mitä ikään kuulivat ja näkivät muilla, ja rakensivat templin Roomissa, jonka nimittivät kaikkein jumalain tempeliksi; sillä he tahtoivat kaikki mailman jumalat; ja ettei yhtään jumalata heiltä puuttuis, jota

he ei muutoin tienneet, tunteneet, niin ne kaikki käsitettiin tällä yhteisellä nimellä, jonka he panivat tälle templille.

29. Aivan samoin olemma mekin ynnä koko Paavikunnan kanssa näihin saakka tehneet ja hyväksyneet kaikemmoista epäjumalanpalvellusta, mitä on harjoitettu kuolleilla ja juuri monilla tuntemattomilla Pyhävainajilla, (jotka kyllä pyhän nimensä varjolla lievät olleet mitä pahimpia konnia). Vieläpä on otettu juuri paljo omaa osaamaa Jumalanpalvellusta, Pyhiä matkustuksia, Veljesten seuroja j. m. t. Ja aina uutta uuden päälle, ja kaikkia mitä miki häpeemätöin Munkki ja plättyveli on rohjennut antaa esiin, emmäkä ole tuohon muuta syytä tienneet, kuin heidän lopinansa. Tuohan on ei ainoasti epätietoista ja perätöntä, vaan myös revitty ja kiskottu monihin eri lahkoihin ja seuroihin, juurikuin Pakanoitten seassa, jossa yksi tahtoo yhtäälle, toinen toisaalle, yksi yrittää yhtä, toinen toista, ja kuin yksi tahtoo eteenpäin, uskoo ja opettaa toinen juuri taappäin. Yhtä kaikki ja vaikka on juuri monia erilahkoja, sopivat he kuintenkin kaikki siinä yhteen, että tuommoisen epätietoisien unen ja luulon päälle rakentavat, saattavat kuitenkin sen suhteen hyvin suostua toisiinsa, vaikk'eivät muutoin ottele samoilla hullutuksilla; niinkuin näihin asti on ollut munkkein ja pappein välillä, joista ei kumpikaan ole toisensa kanssa sopinut, vaan on kukin pitänyt tapansa ja lahkonsa parhaana, mutta taisivat kuitenkin paljottain sopia yksiin samassa kaupungissa, kylässä ja pitäjässä. Juurikuin Roomalaisten epäjumalat, joita kokosivat kaikilta mailta, tosin olivat sangen erillaiset ja korkeimmassa määrin vastoin toisiansa, kuitenkin taisivat toinen kuin toinenkin olla yhdessä kaupungissa ja tulla kumarretuiksi. Niin ne tekivät, ja niin tekevät kaikki heidän veroisensa. Jos kuinka monenkaltaiset ja vastoin toisiansa lahkokunnat ja epäjumalat ovat keskenänsä, ovat he kuitenkin siinä yksimielisiä, että he yksissä neuvoin vainoavat Evankeliumin oikeata oppia.

30. Niin on Roomissa, niin Greikan maalla. Eikö siellä ollut monia ja monemmoisia epäjumalan palvelioita? eivätkä sittekään voineet kärsiä sitä ainoata Kristusta; vaan kohta kuin hän tuli Evankeliuminensa ja saarnais oikiasta Jumalan tunnosta, silloin varsin kaikki epäjumalan palveliat nousivat vimmaan ja kiukkuun. Ja kuhun hyvänsä hän tuli, nosti perkele tuulispäänsä ja aaltonsa, tulen ja miekan kanssa kokonansa mailmasta ulos, sillä siinä ja siitä asiasta oli heille mailma aivan ahdas, (että hän ilmoitti heidän valheensa ja saattoi heidät häpiähän,) eivätkä tainneet vähän vähääkään kärsiä häntä eikä hänen kumartajitansa; mutta yhtäkaikki täytyi heidän vasten tahtoansakkin kärsiä häntä, vieläpä vihdoon, kuin he enin vainosivat ja pauhasivat, puuskuivat ja pyrskyivät, kukistua kaikin epäjumalinensa; niinkuin perkele tuulispäällänsä ja aalloillansa tässä puski sarvet päästänsä

Herrassa Kristuksessa, ja joutui häpeähän.

31. Tämä nyt olkoon puhuttuna siitä erinomaisimmasta kappaleesta tässä Evankeliumissa, nimittäin, kuinka Kristusta siinä saarnataan ja osoitetaan meille sekä totiseksi Jumalaksi että totiseksi ihmiseksi, ja kuinka tämä Kristillinen usko yksinänsä on oikea, ainoa, vanhin ja pysyväinen usko, jolla aina mailman alusta asti on luotettavat todistukset Jumalalta hänen sanassansa, jotka osoittavat että se on oikea ja totinen, ja että sitä tosin koetellaan ja harjoitetaan moninaisissa ahdistuksissa, mutta pysyy kuitenkin seisovaisena voitolla kaikkea perkeleen ja hänen helvetin portteinsa myrskyä ja pauhua vastaan, ja onkin se juuri sen oikea karva ja merkki, että sen ainian täytyy olla sodassa ja ahdistuksessa.

32. Sitävastoin, niinkuin toisia uskoja ja uskon oppeja jokapäivä uudesta ajatellaan ilman Jumalan todistuksetta, omasta ihmis-mielivallasta, niin ovatkin ne sellaisia, ettei niitä vastaan nouse mitään vainoa eikä vastusta; vaan ne ovat kaikki niin nolot, huomaitset, että ne kovasti paneutuvat vastaan, katsovat sen ylen ja pakenevat ristiä ja kärsimistä, ja ne otetaan vastaan ja käyvät täydestä mailmassa ainoastaan senvuoksi, huomaitsesta, että ne antavat toimittajillensa rauhaa, lepoa, hyviä päiviä, kunniata ja tavaroita, ja palvelevat heidän vatsaansa. Senpätähden jättääkin perkele mokomat palveliansa rauhaan, jottei he uskonsa ja Jumalan palveluksensa tähden kärsi mitään vaaraa eikä vastusta mailmalta. Niille täytyy auringon kirkkaasti pais-taa, eikä saa tuulet ei aallot liikkua, vaan kaiken veden täytyy silloin olla tyvenenä; niinkuin hän on tuulispäinensä ja pauhaavin aaltonensa hiljaa, ja antaa kansan olla rauhassa, siksikuin Kristus haaksinensa tulee merelle, jolloin kaikki yhtyvät ja puskevat yhteen, hukuttaaksensa tätä piskuista haaksea.

33. Sanalla sanoen: Tällä kuvaillaan, että sitä piskuista joukkoa, kussa Kristus on, ja jotka hänen puoltansa pitävät tässä mailmassa, välttämättä ahdistetaan hirmuiselta myrskyltä, vieläpä niin kovaan, että aallot lyövät yli koko hahden. Sillä niin on perkele meidän Isäimme ja edellä oliimme aikoina hamasta alusta asti tehnyt, ja siinä apuna viljellyt mailman korkeinta valtaa ja voimaa, esimerkiksi: ensin Egyptin valtakuntaa, sitte Babylonialaisia ja Persialaisia, ja sitte Greikiläisiä ja Roomin valtakuntaa. Nämät ne ovat olleet tuulispäänä ja aaltona, joita hän on sitä varten käyttänyt, ja jotka ovat häntä siihen avunneet, että hän vainoais tätä uskoamme ja oppiamme; ja ajaa heitä juurikuin heillä hallituksessansa ei oliskaan muuta tekemistä, vaan ainoasti sitä varten olisivat, että kiukuitsisivat Kristusta vastaan; niinkuin meilläkin nyt on tuulet ja aallot kärsittävä Paavilta, Turkkilaisilta ja Juudalaisilta.

34. Ja saa sitä kyllä ihmetellä, kuinka toki mailma tuulissansa ja aalloissansa, se on, opettajissansa eli hengissänsä ja mailmallisessa

vallassansa, on perkeleelle juuri tärkeää avullinen ja kuuliainen siihen, eikä vähän vähääkään tahdo kuulla eikä kärsiä Kristusta ja hänen saansa, vaan karkaa sitä vastaan kohta möyhäten ja pauhaten; vaikk'ei se taida soimata häntä, että hän tekis väkivaltaa eli vääryyttä, taikka opettais jotain paha ja vahingollista; vaan pikemmin kuulee hänen tarjoavan sille kaikkea hyvää, ja tahtovan auttaa sitä pääsemään hädästänsä ja surkeudestansa, ja antavan itsensä, ja mielellänsä vuodattaman verensä sen edestä, ja lahjoittavan sille kaikkea mitä hänellä on. Mikä hänellä toki on syynä, kuin ei ota vastaan, vaan päälliseksi vielä vainoo häntä vainoomallakin?

35. Onko se sitte niin pahoin tehty, kuin minä saarnaan, että Kristus on edestäs kuollut, astunut taivaaseen, ja istuu Jumalan oikealla kädellä tehdäksensä sinua Jumalan lapseksi ja ijankaikkisen elämän perilliseksi, että Keisarein, Kuninkain, Ruhtinain ja kaiken mailman täytyy juuri julmasti kiukuta vastaan, ja vainota, karkoittaa ja surmata viattomia ihmisiä? Ethän sinä senkautta menetä mitään, vaan saat paljon enemmän; Kristus antaa sinun pitää ruumiis ja tavaras, rahas ja kunnias, ja päälliseksi antaa sinulle ijäisiä lahjoja. Niin, mitäpä vahinkota sinun siitä olis, jos et saisikaan mitään, ettäs antaisit hänen Evankeliuminsa kulkea kulkuansa, niin että joka haluais saisi sen ottaa vastaan; niinkuin sitä kärsitään paljon muutakin, jota oikeutta myöden tulis nuhdella eikä suinkaan kärsiä?

36. Niin aina, sanot sinä, se vie minulta kauhtanan ja plätyn. Oletkos, veikkoseni, niin rakastunut niihin, niin pidäppäs ne vain. Niin aina, se vie minulta messuni, ane-kirjani ja kaiken tuloni, niin ettei sitä enempi pidetä minään, eikä anneta minulle siitä mitään, niinkuin ennen. Noh, sekä se vika-paikka on, paikatsoon sinua sitte perkele. Kuulen minä kyllä, mikä tuossa tautina on, että sinä vatsas ja ahneutes tähden tahdot niin vangita ihmiset, että he uskoisivat sinun valhettas, (niinkuins itsekin tiedät, että nuo on aivan valheen koukkuja,) kuin sinä kuitenkin muutoin Jumalan avulla ja hyvällä tunnolla taitaisit elättää itses ja pitää omas; saati vain et sitä käyttäis vastoin Herraas, Tohtorias ja Mestarias, vaan olisit hänelle kuuliainen ja avittaisit hänen sanaansa.

37. Mutta kaikki tyynni tulee, niinkuin sanottiin, siltä ilkeältä perkeleeltä, joka tuulillansa ja pauhaavilla aalloillansa noin alkaa jylistämään, rajuamaan ja tuhoamaan, koska ja kussa Kristus opetuslapsinensa tahtoo olla mailmassa. Näitä ei hän voi kärsiä, vaan nostaa silloin varsin tuulispäänsä, se on, kiihoittaa valhe-henkensä, lahkokuntansa ja eriseuransa, ja puhaltaa vesi-laineensa ja aaltonsa, se on, yllyttää hirmuvaltiansa tässä kuulemaan häntä, näet sen mailman päämiestä, jota he kans mielellänsä tekevät. Ja vaikka ne muulloin ovat keskenänsä riidoin ja vastoin toisiansa, jotta toinen tuuli puhaltaa

ja myrskyy sinne, toinen taas tänne, ja toinen aalto toistansa pieksää, kuin vastatuksin käyvät, kuitenkin ne ykstumaisesti palvelevat häntä lyömään Kristuksen hahden yli, vaikka ei heillä ensinkään ole syytä häntä vastaan. Sillä eipä hän ala riitaa, ei ryskettä, vaan istuu hiljaksensa hahdessansa, vieläpä päälliseksi nukkuu, ja antaa opetuslastensa verikkaaseen kulkea kulkuansa; sittekin vimmastuu perkele niin, ettei hänellä ole lepoa ei rauhaa, ennenkuin on ajanut kaikki tuulensa ja aaltonsa yhteen tätä hahta vastaan.

38. Niin se käy, ja kunne vain tämä ainukainen Jumalan Poika tulee mailmassa joukkoinensa, jotka ovat yhtä uskoa, kuta Aadami, Eeva, Sethi, Henochi, Noah ja Aabrahami saarnasivat; siellä se niin vimmastuu ja julmistuu ett'on halkeamassa ja nahastansa tulemassa ulos, ehk'emmä me tee lahkoja, ei eksytyksiä, ei kapinoita, vaan ainoastansa yksmielisesti saarnaamma, mitä rakkaat Isät, Propheetat ja Apostolit saarnasivat, nimittäin, että on yksi usko ja syntein anteeksi antamus, yksi kaste, Ehtoollinen, rukous, toivo ja elämä; emmäkä ota heiltä taloa ei kotoa, ei rahoja ei tavaroita, ja tahtoisimme mielellämme pitää rauhaa ja ystävyyttä heidän kanssansa: ei sittekään voida tulla sovintohon eikä lepyttää heitä; ja vaikka ei heillä ennen ole ollut hyvää sopua keskenänsä, lyöttäyvät he nyt kuitenkin yhteen, ja ovat kaikki yksissä tuumin meitä vastaan: kaikkea jumalatoiminta menoa voivat he suvaita ja kärsiä, ainoastaan Kristittyin uskoa ja saarnaa eivät kärsi, joka sanoo, että Jumalan Poika on meidän Vapahtajamme, ja että meillä häneltä yksin ja hänen kauttansa on ijankaikkinen elämä ja kaikki.

39. Mutta katsoppas tässä perkeleen viekkautta ja kavaluutta, ja kuinka hän katsoo aikaa ja tilaisuutta karataksensa Kristuksen ja hänen opetuslastensa päälle, nimittäin, koska Kristus tekeypi heikoksi ja voimattomaksi, ja hänen opetuslapsensa ilman sitä ovat itsestänsä heikot ja pelkurit; silloin hänen on paras tilansa pauhata ja myrskytä heitä vastaan; niinkuin tässä, kuin hän näkee, Kristuksen opetuslapsinensa olevan hahdessa merellä; katso silloin hän nostaa tuulen ja meren, ja olletenkin kuin Kristus alkaa nukkumaan, ja antaa Apostolein itseksensä soutaa ja huovata, ja teeskeli, ikäänkuin hän ei huolta pitäis heistä, eikä enempästä heistä tietäis, jopa, juurikuin hän ajattelematta olis pannut itsensä ja heidän vaaraan. Tämän näki perkele heti, ja että opetuslapset olivat yksin; tuon hän käytti hyväksensä, eikä viivytellyt karkaamasta heidän päällensä, kuin näki heidät heikoiksi ja pian kuin ylen annetuiksi. Ajatteli tässä saaneensa heidät satimehinsa, ja kourihinsa, ja luuli siis pian pikaa ja sanan tietämättä, upottavansa ja hukuttavansa heidät, taikka ainakin vahingoitsevansa heitä ja vieläpä Kristustakin, joka makais ja nukkui eikä tarkannut mitä tapahtui.

40. Perkeleen on tapa karata Kristittyin päälle juuri siinä paikassa ja sillä aikaa kussa ja koska ovat heikoimmillansa ja hän helpommittain

voipi peljättää ja ampua heitä. Siihen tulee sekin sitte, jopa heidän heikkoutensa ja peljästy misensä tulee juuri siitä, että Kristus tekeypi heikoksi, ja näkyy kuin ei hän heistä tietäis mitään, eikä muuta tekis kuin nukkuis sekä omassa että heidän suurimmassa hädässänsä ja vaarassansa, ja antais heidän neuvottomina ja avuttomina tehdä työtä ja surea hukkaan, siksi kuin joutuvat siihen tuskaan, ettei ole hengestä ei elämästä toivoa, ja alkavat huutamaan, että on hukkuminen, jollei apua pian tule.

41. Niin on kristikunnan aina, koska sitä ahdistetaan; sillä perkele tarkkaa ahkerasti sitä, että jos hän näkee, että Kristityt muutoin ovat heikot, ja heillä on joku raskas ta[a]kka ja kova työ, ja Kristus myös näkyy aivan heikoksi, juurikuin ei näkis eikä kuulis, eikä tekis mitikään, vaan antais heidän kaikki tehdä; silloin ampuu sielun-vihollinen heihin kuin nuoli, luullen ottavansa heiltä heidän etunsa ja kukistavansa heidät sanan tietämättä j. m. t. Sillä hän tietää, että jos ei Kristus itse väkinensä voiminensa ole läsnä, niin hän heidät kyllä voittaa ja saattaa panna heidät sellaiseen pelkoon ja hämmästykseen, ja tehdä heidät niin alalle mielin ja ahdistetuiksi, etteivät tiedä kunne pakonsa ottaa, ja ovat lähellä epäillä j. m. t. Ja tämän Kristus sallii ja antaa heidän joutua katoomaisillensa, jotta hyvin huomaitisivat ja tuntisivat oman heikkoutensa.

42. Mutta tätä vastoin tulee meidän kans oppia, että Herramme Kristuksen tapa on tämä, että koska hän tahtoo pelastaa ja auttaa, silloin asettaa hän itsensä niin, että antaa hädän tulla korkeimmallensa, jotta hän sitte sitä jalommasti ja voimallisemmasti osottaisi väkevän apunsa, ja ajais meidät parkumaan ja huutamaan häntä, jotta usko niin tavoin harjauntuis ja vahvistuis, ja huomaitsis, kuinka hän hädässä voi ihmeellisesti auttaa, ja niinkuin yhdeksäs Psalmi sanoo, soveliaalla ajalla; jonka ohessa hän kans tahtoo meille osoittaa, ettei vika ole hänessä, juurikuin ei hän voisi auttaa, taikka olis senvuoksi voimaton, että perkele aivan julmasti ja kovasti kiukuitsee ja myrskyy; vaan että vika on ainoastaan meidän uskossamme, ja se tapahtuu meidän epäuskomme tähden; niinkuin Kristus tässä nuhtelee opetuslapsiansa, ja sanoo: Te heikkouskoiset! miksi te oletta pelkurit? Sillä tällä hän tahtoo opettaa meihin konstinsa, ja oikean pääkeinon, millä hän voittaa perkeleen ja tekee tyhjäksi sen häijyt juonet ja kurit, nimittäin, juuri sillä, että hän antaa sen suurella ja kauhialla myrskyllä karata itsensä ja Kristittyinsä päälle, ja tekeypi juuri heikoksi siinä, juurikuin ei hän voisi estää ja edistää häntä, ja sallii hänen niinkin kauvas, että aallot lyövät hahden yli ja peittävät sen kokonansa; niin että perkele ajattelee saaneensa hänen hahden kanssa ja kaikkienensa haltuunsa, eikä voivan päästä hänestä, eikä opetuslapsetkaan saata nähdä ja tutuuta, kuin sen mitä tässä huutavat, ja sanovat: Herra me hukumme.

43. Mutta: varo sinuas perkele tältä Herralta Jesukselta, kuins luulet hänen nukkuvan ja kuorsaavan, taikka koska hän ei ole näkevinänsä, ei kuulevinansa, ei tietävinänsä, eikä voipanansa mitikään. Sillä koska hän näkyy juuri sangen heikoksi, tietämättömäksi ja voimattomaksi, ja perkele tulee häntä niin lähelle, että hän lyödä hairaa häntä, ikäänkuin nielläksensä häntä ja koko hänen Seurakuntaansa, silloin täytyy Herran herätä ja antaa nähdä ja kuulla, ettei perkele niin saata upottaa ja hukuttaa häntä ja hänen hahteansa, kuin mokoman on mielessä; vaan että hän suurimmassakin vaarassa ja hädässä, koska näkyy juurikuin hän olis kovin kauvan viipynyt, ja antanut perkeleen kovin laajalta kahmuta, taitaa ja tietää asian toisin kääntää, eikä enempätä tarvitse kuin herätä ja silmätä sitä, kuinka perkele on alkanut myrskyämään ja ryskäämään; silloin ei hän tarvitse muuta kuin nuhdella ja uhata yhdellä sanalla, jopa sormellansa vain viitata, silloin perkeleen täytyy tuulinensa ja aaltonensa asettua ja lakata.

44. Tätä tahtois rakas Herra mielellänsä opettaa meitä uskomaan ja käsittämään, ettemme olis arat ja pelkurit hädässä, vaan hyvässä turvassa, ja ilman surkeatta murheetta perkeleen rajuamisesta, vaikka hän koettaisikin kaiken kavaluutensa ja voimansa meihin, ja me olisimme heikoimmillamme. Jota Herra Kristus tässä osoittaakin omalla esimerkillänsä, nimittäin, kuinka hän on niin aivan murheetoin ja pelkäämätöin vihollistansa ynnä kaikkea sen voimaa ja kavaluutta vastaan, että hän näkyy kulkevan kovin huoletoinna ja juurikuin varomatoinna, koska hän olis tainnut ja hänen olis pitänyt edeltäpäin tietää, niinkuin hän tosiansa tiesikin, mitä perkeleen oli mielessä häntä vastaan, ja kuinka se joka silmänräpäys pyysi, miten ja missä saisi jotain tehdyksi häntä vastaan, varsinkin nyt merellä, jossa hän saattaa ryskätä tuulispäillä ja aalloilla.

45. Kuin hän siis tämän tiesi, näkyis se, ettei hänen olis pitänyt niin huoletoinna olla taikka niin rohkeasti uskaltaa, kuin hän tässä näkyy tekevän, koska hän vielä panee maata hahden perälle saadaksensa hyvää unta, juurikuin ei vaaraa mitään olis ollut peljättävänä, että perkele olis tiennyt eikä tainnut enää yrittää häntä ja hänen opetuslapsiansa vastaan. Nämät kaikki hän hyvin kyllä tiesi ilman muitten neuvomatta ja muistuttamatta mitä hänen tehdä; mutta ei hän kuitenkaan peljännyt eikä hämmästynyt perkeleen kavaluutta ja vihaa, vaan oli hyvässä turvassa ja urhollinen, ja vakaa siitä, että perkeleen kyllä täytyis jättää hänen koskematta ja hukuttamatta, yrittäköön ja tehköön, mitä vain tietää ja voipi. Sentähden ei hän jättänyt untansa ja ruumiinsa lepoa, jota silloin hyvin tarvitsi; sillä hän tiesi hänellänsä olevan Jumalan ja Isän, joka piti murheen hänestä, ja tiesi hänen kyllä suojelevan ja varjelevan häntä perkeleeltä ja kaikilta muilta vihollisilta.

46. Näitä hän tässä tekee meille opiksi ja esikuvaksi, herättääksensä ja vahvistaaksensa uskoamme, ettemmä mekään kovin paljo hämmästyis, sureis ja kuolemaksemme pelkäis, kuin näemmä jonkun hädän ja vaaran olevan tarjona, ja perkele karkaa päälle ja väijyy meitä, vaikka huomaitsematta hätyyttää meitä, vieläpä niin julmasti ja peljättävästi, että silmän räpäyksessä tahtoo upottaa, niinkuin tässä yritti opetuslapsia hukuttamaan. Vaan koska me tiedämme, että meillä on Kristus läsnä uskomme hahdessa, niin elkäämme epäilkö hänen voimastaan ja tärkeydestänsä meitä suojelemaan ja pelastamaan, jotta niinkauvan kuin Kristus itse voipi perkelettä vastaan, pidämmä mekin puolemme häneltä ja kaikkea hänen valtaansa vastaan. Senpätähden nuhtelee hän tässä opetuslastensa epäuskoa, joka teki heidät juuri pelkureiksi ja heikoiksi, kuin sanoo: Te heikkouskoiset! miksi te oletta pelkurit? Juurikuin ajatteli sanoa:

47. Kuulkaat! Ettekö te ole opetuslapsiani, ja teissä on kuitenkin niin vähä uskoa? Ettekö näe minun olevan läsnä, johon vaara koskee, niinhyvin kuin teihinkin? Taikka luulettako sitte, etten ole väkevämpi, ja etten tiedä ja voi mitään, taikka etten näe, mitä perkeleen on mielessä teitä ja minua vastaan; taikka luulettako, että se kohta on minua väkevämpi, niinkuin se luulettelee?

48. Tällaista epäuskon epäileväisyyttä, pelkoa ja epätoivoa nuhtelee hän tässä vielä meissäkin kaikissa, jotka kohta kuin perkele alkaa julmaa rajuamistansa, ja Kristus näkyy heikoksi, ajattelemmekin, nyt ollaan varsin neuvottomina, nyt hukkuminen varana. Oi joska oppisimme silloin muistamaan tätä Evankeliumia, ja painaisimme tämän kuvan syvälle sydämehemme, kuinka se rakas Herra tässä kulkee piskaisessa hahdessa, ja perkele kyllä rupee kauheasti rajuamaan Kristuksen nukkuessa makeinta untansa, ja lyöpi aalloillansa haaksea, jotta se kokonaan ylön alaisin kääntään ja lähes peitetään niiltä; mutta että sen kuitenkin täytyy jättää sitä hukuttamatta, siksikuin Herra herää, joka sanalla yhdellä nuhtelee tuulta ja aaltoa, jotta sen täytyy lakata.

49. Ja vaikka meidän täytyy heikkoudessamme huomaita uskomme pelkurillisuutta ja heikkomielisyyttä, (niinkuin emme luonnosta muuta taidakaan,) tulee meidän kuitenkin olla niin taidolliset, että juoksemme Kristuksen tykö, huudamme ja herätämme häntä rukouksella ja avuksihuudolla. Sillä hän näyttää tälläkin, että hän mielellänsä kuulee heikon uskon näin huutavan ja parkuvat; jonkätähden Pyh. Paavali Room. 8: 15, 26 kutsuu sen huutamiseksi Hengesessä, joka auttaa meidän heikkouttamme ja rukoilee meidän edestämme sanomattomilla huokauksilla j.m.t. Aivan koska me tunnemme heikkoutemme ja pelkomme, tahtoo hän meitä turvallisesti huutamaan häntä, jolloin hän kans tahtoo auttaa ja pelastaa meitä otollisella ajalla; sillä hän tietää ettemme kuitenkaan millään muulla tavalla taida oppia us-

komaan ja tuntemaan hänen voimallista apuansa, kuin sillä, että hän niin sovittaa, että meidän täytyy parkua ja huutaa häntä. Ja vaikka hän kyllä meidän herättämättäkin ja huutamatta taitais asettaa ja vaikeuttaa perkeleen rajuamista ja myrskyämistä, tahtoo hän sittekin meitä herättämään ja avuksi huutamaan häntä, jotta me oppisimme, että hänen voimansa on väkevä ja voittamaton meidän heikkoudessamme. [Amen.]